

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

BULGARİSTAN'DA İŞ YAPMAK İSTEYENLER İÇİN PRATİK BİLGİLER

Ücretler

- Bulgaristan'da asgari ücret 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren 560 levadır (286 euro).
- Ortalama brüt aylık çalışma ücreti Ekim 2018'de 1.157 leva (592 euro), Kasım 2018'de 1.151 leva (589 euro), Aralık 2018'de 1.205 leva (616 euro) olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılının son çeyreğinde ortalama aylık çalışma ücreti 1.171 leva (599 euro) olmuştur.

Sosyal Sigorta Primleri

Sosyal güvenlik, Sosyal Sigorta Yasası ile düzenlenmektedir. Sosyal güvenlik; geçici iş göremezlik, çalışma gücünde geçici azalma, sakatlık, doğum, yaşlılık ve ölüm durumlarında tazminat, maddi yardım ve emeklilik maaşı ödenmesini kapsamaktadır. Sigorta ödemeleri işin özelliğine göre % 29 ile % 38,5 arasında değişmektedir. 2019 yılında sigorta tavanı 3000 leva olarak belirlenmiş olup, söz konusu tutarın üzerinde brüt ücret alanlar ücretin tavanı aşan kısmı için sigorta primi ödememektedir.

Vergiler

- KDV oranı (otelcilikte uygulanan % 9 KDV oranı hariç) tüm ürünler için % 20'dir;
- Kurumlar vergisi oranı %10'dur. İşsizlik oranının ülke ortalamasının % 25 üzerinde olan bölgelerde vergi mükellefleri belirli koşullar altında kurumlar vergisinden muaf;
- Gelir vergisi oranı % 10'dur;
- Temettü vergisi oranı % 5'tir.

Elektrik ve Su Fiyatları

- **Elektrik Fiyatları**

Bulgaristan enerji sektöründe üç elektrik dağıtım şirketi faaliyet göstermektedir: Energo-Pro, EVN ve CEZ. Elektrik dağıtım şirketleri tabloda belirtildiği gibi farklı elektrik fiyatları uygulamaktadır. Fiyatlar KDV ve ÖTV hariç, leva bazında 1 kWh içindir. Dağıtım, ayrıca kWh bazında ücretlendirilmektedir.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Leva/kWh

Şirket	Müşteri türü	Pik tarife	Gündüz tarifesi	Gece tarifesi
Energo Pro	Hanehalkı	-	0,13933	0,05429
	Kurumsal müşteriler	0,18328	0,12574	0,07126
EVN	Hanehalkı	-	0,13244	0,05473
	Kurumsal müşteriler	0,16953	0,11357	0,06514
CEZ	Hanehalkı	-	0,13294	0,05654
	Kurumsal müşteriler	0,18101	0,11601	0,07195

Bulgaristan çapında faaliyet gösteren üç elektrik dağıtım şirketinin uyguladığı fiyatlarda zaman zaman değişiklikler yaşandığı için güncel tarifeler aşağıda verilen linklerden takip edilebilmektedir:

Cez Bulgaria:

<http://www.cez.bg/en/prices/electricity-prices/for-supply.html>

ve

<http://www.cez.bg/en/prices/electricity-prices/for-distribution.html>

Energo-Pro:

<http://www.energo-pro.bg/en/Acting-electricity-prices-business>

ve

<https://www.energo-pro.bg/en/Acting-elelctricity-prices>

EVN Bulgaria:

<http://www.evn.bg/Biznes-klienti/El-Energia/Reguliran-pazar/Ceni-na-el-energia.aspx>

ve

https://www.evn.bg/Chastni_klienti/Elektricheska-energia/Ceni-el-energia/Ceni_EC_bitovi.aspx?listnode=/Chastni_klienti/Elektricheska-energia/Ceni-el-energia

• Su Fiyatları

Bulgaristan genelinde su fiyatları belediyelere göre değişim göstermektedir. Sofya'da sanayi kullanımı için suyun metre kübü, KDV dahil, 1,35 euro – 1,63 euro arasında değişmektedir.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Ofis Kira ve Satış Fiyatları

- Sofya’da A sınıf ofis kiralari metre kare başina aylık 13 euro – 15 euro arasında değişmektedir. B sınıf ofis kiralari ise ayda 9-10 euro/m²’dir.
- Sofya’da ofislerin satış fiyatı metre kare başina 900 euro – 1 500 euro arasında değişmektedir.

Akaryakıt Fiyatları:

4 Nisan 2019 itibariyle Bulgaristan'da en çok kullanılan yakıtların ortalama fiyatları aşığıdaki gibidir (fiyatlara KDV ve ÖTV dahildir):

- Dizel: 2,31 leva/l;
- Benzin A95: 2,13 leva/l;
- Metan: 1,45 leva/kg;
- LPG: 1,00 leva/l.

<https://bg.fuelo.net/?lang=en>

Kur

- 4 Nisan 2019 itibariyle 1 USD = 1,7396 BGN (Bulgaristan Merkez Bankası)
- 1 Ocak 1999 tarihinden itibaren 1 EUR = 1,95583 BGN olarak sabitlenmiştir

Bulgaristan ile Türkiye Arasındaki mevcut ve sona eren Anlaşmalar

- Ekonomik İşbirliği Anlaşması (2018)
- Karayoluyla Uluslararası Yük ve Yolcu Taşımacılığı Anlaşması (2015)
- Ticaret ve Ekonomik, Sınai ve Teknik İşbirliği Anlaşması (1994)
- Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (1994)
- Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması (1994)
- Turizm İşbirliği Anlaşması (1997)
- Serbest Ticaret Anlaşması (1998) (Sona ermiştir) Bu anlaşma uyarınca sanayi ürünlerinin ticaretinde iki taraf da gümrük vergisi almamaktadır. Tarım ürünleri içinse tercihli vergi oranları uygulanmaktadır. 1 Ocak 2007 tarihinde Bulgaristan’ın AB’ye tam üye olması ile birlikte bu anlaşma hükümlerinin yerini Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği hükümleri almıştır.
- Enerji ve Altyapı Alanlarında İşbirliği Anlaşması ve Protokolü (1998)

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- Uzun Vadeli Sözleşme (1999)
- İkili Hava Ulaştırma Anlaşması (2004)
- Deniz Ticareti Taşımacılık Anlaşması (2004)
- Bulgaristan, 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren Türkiye ile AB arasında bir gümrük birliği oluşturan 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) ile Tarım ürünlerine ilişkin Rejim hakkındaki 1/98 sayılı OKK'nın ve Türkiye-AB Kömür-Çelik Serbest Ticaret Anlaşması'nın ve diğer tüm Türkiye-AB hukuki düzenlemelerinin bir parçası haline gelmiştir
- Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması (2004)
- Teknik Düzenlemeler, Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi ve Metroloji Alanlarında Danışma ve İşbirliği Mekanizması Tesis Edilmesine Dair Mutabakat Zaptı (2009)
- Türkiye-Bulgaristan Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) XVII. Dönem Toplantısı 24-25 Ocak 2007 tarihlerinde Sofya'da gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-Bulgaristan Karma Ulaştırma Komisyonu (KUK) 25. Dönem Toplantısı 9-10 Mayıs 2018 tarihlerinde Sofya'da yapılmıştır.

Şirket Kuruluşu

Bulgaristan'da şirket Adalet Bakanlığı'na bağlı Kayıtlar Ajansı çerçevesinde tutulan Ticaret Siciline kayıt ile gerçekleşmektedir. Türkiye'den farklı olarak ticaret ve sanayi odalarına kayıt gönüllülük esasına dayalıdır. Ticaret Siciline kayıt olduktan sonra firmalar hukuki varlık kazanmakta, faaliyetlerine başlayabilmektedir.

Firmaya Ticaret Siciline kayıt esnasında Özel Tanımlama Kodu (Bulgarca kısaltması ЕИК (EİK)) denilen bir numara verilmektedir. Söz konusu numara 9 (dokuz) haneli olup tesadüfi olarak belirlenmektedir. Bu numara ile firma, Ticaret Siciline kaydolduğu andan itibaren Ticaret Sicilinden kaydı silinene kadar tanımlanmaktadır. KDV Kanununa göre kayıt yaptıran firmalara Ulusal Gelirler Ajansı "BG" ile başlayan KDV numarası vermektedir. Genellikle KDV numarasının devamı Kayıtlar Ajansı'na verilen Özel Tanımlama Kodu ile aynıdır, ancak bu zorunlu bir koşul değildir.

Şirket Türleri

Bulgaristan'da % 100 yabancı sermayeli şirket kurulabilmektedir. Bulgaristan'da yabancı ortaklarla (gerçek veya tüzel kişi) kurulan şirketler, Bulgar ortağı olsun ya da olmasın, Bulgar şirket addedilmekte ve Bulgaristan Ticaret Kanunu gereklerine göre faaliyette bulunmaktadır.

Limited Şirket, Anonim Şirket, Kolektif Şirket ve Komandit Şirket türleri Bulgaristan Ticaret Kanunu'nun öngördüğü şirket türleridir. Bunların dışında, Bulgaristan'da ticari faaliyetler tek şahıs tacir, holding, şube, yabancı firma ticari temsilciliği ve kooperatif şeklinde de yürütülebilmektedir.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Yabancı yatırımcılar tarafından en çok tercih edilen ticari oluşumlar limited şirket (EOOD veya OOD), anonim şirket (EAD veya AD), şubeler ve ticari temsilciliklerdir. Limited şirket (OOD) türünü genellikle daha küçük çaplı iş yapan firmalar tercih etmektedir. Yönetimi anonim şirketlere göre daha kolaydır. Anonim şirketlerin (AD) yönetimleri yapıları gereği daha komplekstir. Ancak bu tür şirketler sermayelerini sermaye piyasası aracılığıyla daha geniş kitlelere ulaşılarak artırmaktadır. Bu tür şirket yapıları üretim ve finans sektöründeki büyük çaplı yatırımlara mahsustur. Yasayla belirlenen bazı faaliyet alanlarında (örneğin bankacılık ve sigortacılık) anonim şirket zorunlu şirket türüdür.

- Limited şirket (Bulgaristan'da OOD olarak kısaltılmaktadır) sermayesinin asgari 2 leva (1,02 €) olması gerekmektedir.
- Anonim şirket (Bulgaristan'da AD olarak kısaltılmaktadır) sermayesinin asgari 50.000 leva (yaklaşık 25.565 €) olması gerekmektedir.

Türkiye'de yerleşik bir gerçek veya tüzel kişi tek başına Bulgaristan'da bir limited veya anonim şirket kurabilmektedir. Bulgaristan Ticaret Kanunu'na göre bir kişi kendi başına bir limited veya anonim şirket kurma hakkına sahiptir. Bu durumda şirketin türü tek kişilik limited şirket olan EOOD'dir, anonim şirket için ise EAD'dir. Türkiye'de yerleşik bir gerçek veya tüzel kişinin Bulgaristan'da tek başına bir limited veya anonim şirket kurması konusunda bir sınırlama bulunmamaktadır.

LTD Şirket (OOD) Kuruluşu İçin Başvuruda Gerekli Olan Belgeler

- Şirket bilgilerini içeren bir beyanname (diğer belgeler söz konusu beyannameye ek olarak ibraz edilir);
- Şirket kuruluş sözleşmesi;
- Genel Kurul toplantısı tutanağı (bahse konu tutanakta şirket kuruluş toplantısında alınan kararlar ve toplantı gündemi yer almalıdır);
- Verilen bilgilerin doğru olduğuna dair Ticaret Sicili Kanununun madde 13 fıkra 4'ü çerçevesinde beyanname (beyanda bulunan kişi tarafından imzalanmaktadır);
- Ticaret Sicili Kanununun madde 13 fıkra 5'i çerçevesinde beyanname (belgeleri ibraz eden kişinin beyan eden kişiden farklı olduğu durumlarda doldurulur);
- Ticaret Kanununun madde 142 çerçevesinde rakip faaliyet yasağı beyannamesi (Yönetici tarafından doldurulur);
- Şirket Genel Kurulunun yönetici tayin etme kararı;
- Yönetici veya yöneticilerin noter tasdikli görev kabulü ve imza sirkülerleri;
- Ticaret Kanununun madde 141 fıkra 8 çerçevesinde beyanname (Yönetici, bu sıfat için Kanunun gerektirdiği şartlara uyduğunu beyan eder);
- Mevzuatın gerektirdiği durumlarda devlet mercilerinden alınması gerekli lisans ve izinler;
- Yatırılan sermayeyi gösteren belge (en az 2 leva);
- Şirket adı alma beyannamesi (zorunlu değildir).

LTD şirket kuruluşu için başvuruda 110 leva (elektronik başvurularda 55 leva) ticaret siciline kayıt ve 40 leva (elektronik başvurularda 20 leva) şirket adı alma ücreti ödenmektedir (zorunlu değildir).

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Anonim Şirket (AD) Kuruluşu

Anonim Şirket kuruluşu için Kayıtlar Ajansı'na şirket bilgilerini içeren bir beyanname ile beyannameye şirket kuruluşuna ilişkin sayılmış belgelerin beyanname ekinde ibraz edilmesi gerekmektedir.

AD kuruluşu için başvuruda 360 leva (elektronik başvurularda 180 leva) ticaret siciline kayıt ve 40 leva (elektronik başvurularda 20 leva) şirket adı alma ücreti ödenmektedir (zorunlu değildir). Bankacılık veya sigortacılık alanında faaliyette bulunacak AD'nin kuruluşu için başvuruda 1300 leva (elektronik başvurularda 650 leva) ticaret siciline kayıt ücreti ödenmektedir.

Şube Açma

Kendi ülkesinin kanunları çerçevesinde ticari faaliyette bulunmak üzere kayıt yaptırmış her yabancı kişinin Bulgaristan Ticaret Kanununa göre Bulgaristan'da yabancı kişi şubesi açma hakkı bulunmaktadır. Şube, Bulgar mevzuatına göre tüzel kişilik değildir. Ancak şubenin kendi merkezi ve yönetim adresi, yöneticileri, mal varlığı, pasif yasal statüsü vardır. Şubenin unvanı ana şirketin unvanından ve "şube" ekinden oluşmaktadır. Şube, ayrı bir şirket olarak ticari defterlerini tutmaktadır. Şube açma başvurusu Ticaret Sicilini tutmakla görevli Kayıtlar Ajansı'nın herhangi bir bölge temsilciliğine yapılabilmektedir. Yabancı şirket şubesinin açılması için yapılan başvuruda 340 leva (elektronik başvurularda 170 leva) ticaret siciline kayıt ve 40 leva (elektronik başvurularda 20 leva) şirket adı alma ücreti ödenmektedir (zorunlu değildir).

Şube açmak için gerekli belgeler:

- Şube açma beyannamesi;
- Yabancı şirketin mevcudiyetini (tüzel kişi ise), ulusal kanununa göre ticari faaliyette bulunma hakkını, sicil kaydına göre (var ise) yabancı şirketi temsil eden kişilerin adlarını ve temsil şeklini gösteren belge;
- Yabancı şirketin şube açma kararı;
- Yabancı şirket şubesinin faaliyet alanı izin rejimine tabii ise, gerekli lisans veya izin belgesi;
- Şube açma başvurusunun yapıldığı an itibarıyla tüm değişiklik ve ekleri içeren yabancı şirket kuruluş akdi, sözleşmesi veya tüzüğü;
- Yabancı şirket yöneticisinin, şube yöneticisini yetkilendirdiği noter tasdikli vekâletname;
- Şube yöneticisinin noter tasdikli görev kabulü ve imza sirküleri;
- Kanunların gerektirdiği durumlarda yöneticinin/yöneticilerin uzmanlık veya yeterlilik belgeleri;
- Özel yasaların gerektirdiği diğer belgeler.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Temsilcilik Açma

Bulgaristan Yatırımları Teşvik Kanunu gereğince ulusal mevzuatlarına göre ticari faaliyette bulunabilen yabancı kişiler Bulgaristan'da ticari temsilcilik açabilmektedir. Temsilciliklerin Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası'na (www.bcci.bg) kaydolması zorunludur. Temsilcilik kuruluşu, Oda'nın ticari temsilcilik kaydına dair kararı ile gerçekleşir. Kayıtlı ticari temsilcilikler veri tabanı Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası'nın web sayfasında yayınlanır. Bu şekilde kurulacak ticari temsilcilik Türkiye'deki şirketten ayrı bir tüzel bir kişi değildir ve ticari faaliyet icra etme hakkına sahip değildir. Ticari temsilcilik, genellikle Türkiye'deki ana şirket adına Bulgaristan'da destek faaliyetler icra eder (reklam, promosyon, müşteri bulma vs.). Ticari temsilcilik kendi adına gelir ve kazanç elde edemez. Temsilciliğin kurumlar vergisi ödeme sorumluluğu yoktur.

Bulgaristan'da bir Türk vatandaşının icra ettiği ticari faaliyet aracılığı ile oturma izni alabilmesi için Bulgaristan'da kurduğu şirkette en az 3 Bulgar veya AB vatandaşını çalıştırması gerekmektedir. Buna rağmen Türkiye'de kurulmuş olan bir şirketin ticari temsilciliğini yapmak için Bulgaristan'a gelen Türk vatandaşlarına bu kural uygulanmamaktadır. Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası'na kayıtlı olan Türk şirket temsilcisi Türk vatandaşlarına Bulgaristan'da oturma izni verilmektedir.

Bulgaristan'da bir Türk şirketin ticari temsilciliğinin kurulması çerçevesinde Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası tarafından talep edilen evraklar şöyledir:

1. Türkiye'deki şirkete ait Türkiye Ticaret Sicili Gazete çıktısı (altı aydan eski olmamalıdır) – **APOSTİL**;
2. Türkiye'deki şirket yönetim kurulunun Bulgaristan'da ticari temsilcilik açma kararı;
3. Bulgaristan'da ticari temsilcilik açması ve bu temsilciliği yönetmesi için Türkiye'deki şirket yönetim kurulunun yetkilendirdiği kişiye verilen ve söz konusu kişinin yetki alanını da içeren özel vekâletname orijinali (veya noter tasdikli sureti) - **APOSTİL**;
4. Bulgaristan'daki temsilcilerin imza sirküleri – Türk noteri tarafından tasdik edilmiş (**APOSTİL**) veya Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası'nın özel beyanname formu üzerinde Oda yetkilisi önünde atılmış imzalar;
5. Ticari temsilcilik kayıt ücretinin (**120 EURO**) ödendiğine dair belge;
6. Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası bilgi sistemi için doldurulan kayıt formu.

1, 3 ve 4 nolu evrakların Bulgar makamları tarafından kabul edilmesi için **APOSTİL** onayı almış olması gerekmektedir. Bu evraklar, Bulgaristan'da yeminli tercüman tarafından tercüme edilip Bulgaristan Dışişleri Bakanlığı tarafından onaylandıktan sonra kayıt işlemleri için Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası'na ibraz edilmektedir.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası'na Türk şirkete ait temsilcilik kaydının yapılmasını müteakip 7 gün içinde Bulgaristan Kayıtlar Ajansı'ndaki BULSTAT siciline de kayıt yapılması gerekmektedir.

Türk şirkete ait temsilciliğin Bulgaristan'da bir adresinin olması şart olarak koşulmuştur.

27.06.2017 tarihinde Bulgar mevzuatında yürürlüğe giren değişiklikler, Türkiye'de kurulmuş bir şirketin Bulgaristan'da ticari temsilciğini yapan Türk vatandaşlarının oturma izni alabilmesi için ilave yeni şartlar getirmiştir. Bulgaristan'da bir Türk şirketinin ticari temsilciğini yapan Türk vatandaşlarının oturma izni alabilmesi için Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası'na ilave olarak ibraz etmesi gereken evraklar:

1. Türk şirketin Bulgaristan'da ticari temsilcilik kurduğu andan önce en az 1 yıllık dönemde faal olduğunu gösteren belge. Bu belge, Türkiye'deki şirketin bankasından alınmış **referans mektubu** veya aşağıdaki belgelerden herhangi biri olabilmektedir:
 - a) Türk şirketin son bilanço ve mali rapor kopyaları (üzerinde şirket mührü ve şirket müdürünün noter tasdikli imzası olacak şekilde). Bahse konu belgelerin Bulgarca çevirileri ile birlikte ibraz edilmesi gerekmektedir;
 - b) Türk şirket müdürü tarafından doldurulan ve Türk şirketin son yıldaki faaliyet alanını, varlık değerini, sermayesini, cirosunu ve kar/zararını gösteren [standart beyanname formu](#) (üzerinde şirket mührü ve şirket müdürünün noter tasdikli imzası olacak şekilde). Bahse konu standart beyanname formu Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odasından alınır ve Bulgarca çevirisi ile birlikte ibraz edilir;
 - c) Türk şirket müdürü tarafından doldurulan ve Türk şirketin son muhasebe raporuna (İngilizce olarak) ulaşılabilecek bir elektronik veri tabanını gösteren [standart beyanname formu](#) (üzerinde şirket mührü ve şirket müdürünün noter tasdikli imzası olacak şekilde). Bahse konu standart beyanname formu Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odasından alınır ve Bulgarca çevirisi ile birlikte ibraz edilir. Söz konusu elektronik veri tabanı, Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası tarafından Türkiye'deki şirketin faal olup olmadığını kontrol etmek amacıyla kullanılır.
2. Türkiye'deki şirketin vergi borcunun bulunmaması. Bu şartın karşılandığını kanıtlamak için aşağıdaki belgelerden herhangi biri kullanılabilir:
 - a) Türkiye'deki şirketin yetkili Gelir İdaresi Başkanlığı biriminden aldığı ve vergi borcu olmadığını gösteren **belge**. Bahse konu belgenin **APOSTİL** onayı almış olması ve Bulgaristan'da yeminli tercüman tarafından tercüme edilip Bulgaristan Dışişleri Bakanlığı tarafından da onaylanması gerekmektedir;
 - b) Türk şirket müdürü tarafından doldurulan ve Türk şirketin vergi borcu olmadığı bilgisine (İngilizce olarak) ulaşılabilecek bir elektronik veri tabanını (Gelir İdaresi Başkanlığı'na ait) gösteren [standart beyanname formu](#) (üzerinde şirket mührü ve şirket müdürünün noter tasdikli imzası olacak şekilde). Bahse konu standart beyanname formu Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odasından alınır ve Bulgarca çevirisi ile birlikte ibraz edilir. Söz konusu elektronik veri tabanı, Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası tarafından Türkiye'deki şirketin vergi borcu olup olmadığını kontrol etmek amacıyla kullanılır.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

3. Bulgaristan'daki ticari temsilciliğin faaliyetlerine ilişkin belgeler:
 - a) Bulgaristan'da ticari temsilcilik açılmasına ilişkin açıklama belgesi (üzerinde şirket mührü ve şirket müdürünün noter tasdikli imzası olacak şekilde). Bahse konu belgenin ticari temsilciliğin hedef ve görevlerini açıklaması ve Bulgarca çevirisi ile birlikte ibraz edilmesi gerekmektedir;
 - b) Bulgaristan'daki ticari temsilciliğin yıllık eylem planının (mevcut yıl ve bir sonraki yıl için) Türk şirketi müdürü tarafından noter huzurunda onaylanması. Bahse konu [eylem planı formu](#) Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odasından alınır ve Bulgarca çevirisi ile birlikte ibraz edilir. Söz konusu eylem planı çerçevesinde ihtiyaç duyulan temsilci sayısı konusuna da açıklık getirilir;
 - c) Ticari temsilciliğin ofisine ait tapu veya en az bir yıllık kira sözleşmesi. Bahse konu belgelerin Türk şirket müdürü tarafından onaylanmış olması ve Bulgarca olarak ibraz edilmesi gerekmektedir.

27.06.2017 tarihinde [Bulgar mevzuatında](#) yürürlüğe giren değişiklikler ile getirilen yeni şartlar sadece ticari temsilcilik aracılığıyla oturma izni almak isteyen Türk vatandaşları için geçerlidir. Oturma iznine ihtiyacı olmayan ticari temsilcilerin bu şartları karşılaması zorunlu değildir.

Kayıt süreci hakkında daha ayrıntılı bilgi Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası web sitesinde yer almaktadır:

<http://www.bcci.bg/tradereg-repres-docreg-en.html>

Bulgaristan'da Yatırımları Olumlu Etkileyen Faktörler

- Bulgaristan AB, NATO ve DTÖ üyesidir;
- Bulgaristan, AB üyesi olarak mal, hizmet, sermaye ve insanların serbest dolaşım hakkından yararlanmaktadır;
- Bulgaristan, Türk şirketlerinin ürünlerinin AB pazarlarına girişinde «köprü» veya «giriş kapısı» rolü oynamaktadır;
- Bulgaristan'da kurulan Türk şirketleri Bulgaristan'da AB fonlarından yararlanabilmektedir;
- Bulgar levası euroya 1,95583 kurundan endekslidir;
- Balkanlar'ın merkezinde yer alan ve beş Pan-Avrupa koridorunun üzerinden geçtiği Bulgaristan, lojistik açısından önemli bir noktadır. Ülkenin dört ana havaalanı, iki ana deniz limanı ve Tuna nehri üzerinde çok sayıda limanı bulunmaktadır;
- Avrupa Birliği'nde en düşük kurumlar vergilerinden biri Bulgaristan'dadır: % 10. İşsizlik oranı yüksek olan bölgelerde kurumlar vergisinden muafiyet söz konusudur. Gelir vergisi de % 10 düzeyindedir;
- 5 milyon levanın üzerinde ve 20 kişiye istihdam yaratan yatırım projelerinde donanım ithalatında 2 yıl süreyle KDV muafiyeti söz konusudur;
- Bulgaristan'da işgücü maliyeti, Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri arasında en düşüklerindedir;
- Elektrik fiyatları Avrupa ortalamasından düşüktür;

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- Bulgaristan'da 54 üniversite ve lise düzeyinde eğitim veren toplam 980 okul faaliyet göstermektedir. Ülkedeki üniversitelerden 2018 yılında yaklaşık 55 bin öğrenci mezun olmuştur. 25-64 yaş aralığındaki nüfusun % 28'i üniversite mezunudur;
- Nüfusun yarısı en az bir yabancı dil bilmektedir, % 83'ü ise lise ve üstü eğitim düzeyindedir. Faal işgücünün % 7'si mühendistir;
- Okulların % 94'ünde internet erişimi bulunmaktadır.
- Büyük çaplı yatırımlar belli koşullara uyduğu müddetçe Bulgaristan Yatırımlar Ajansı'ndan destek alabilmektedir. 2017-2018 Bulgaristan Yıllık Ülke Raporu'ndan konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye ulaşılmaktadır:

https://ticaret.gov.tr/data/5b8a43355c7495406a2276c0/2017_2018_Bulgaristan_Yillik_Ulke_Raporu.pdf

Giriş Vizeleri

Aksi bir anlaşma ile belirlenmedikçe tüm yabancılar Bulgaristan'a girişleri ve burada ikamet etmeleri için vize temin etmek zorundadırlar.

Bulgaristan Schengen bölgesine girebilmek için gerekli teknik şartları yerine getirmiştir, ancak AB içindeki bazı ülkelerin çekincelerinden dolayı Bulgaristan (ve Romanya) 26 üyelik serbest dolaşım alanına henüz girememiştir. Bulgaristan Cumhuriyeti'nin 31 Ocak 2012 tarihinden itibaren yürürlüğe giren uygulamasına göre, geçerli Schengen vizesi ve Schengen hukuku kazanımlarını tamamen uygulayan üye ülkeler ile İsviçre ve Lihtenştayn tarafından verilen geçerli, uzun süreli oturma vizesi ile oturma iznine sahip olan kişilere vizesiz rejim uygulaması getirilmiş olup, söz konusu uygulama, Bulgaristan Cumhuriyeti'nin Schengen bölgesine tam üye olana kadar geçerli olmak üzere, her 6 aylık dönem içerisinde 3 aydan fazla olmamak kaydı ile sınırlıdır.

Geçerli bir vize dahi Bulgaristan'a giriş garantisi vermeyebilir. Sınır kontrol görevlileri yabancıların ülkeye kabulü için gerekli koşullara sahip olup olmadığı konusunda nihai karar verme yetkisine sahiptir.

Yabancı Uyruklular Yasası vize türlerini "havayolu transit vizesi, kısa süreli vize ve uzun süreli vize" olmak üzere üçe ayırmaktadır. Havayolu transit vizesi (A Tipi), Bulgaristan aktarmalı başka bir ülkeye uçacak kişilere verilen vize türüdür. Kısa süreli vize (C Tipi), bir yabancıların 180 günlük bir süre içinde toplamda 90 günden fazla kalmamak kaydıyla Bulgaristan'a bir defalık veya çok sayıda giriş yapma hakkını vermektedir. Uzun süreli vize (D Tipi), yabancı uyruklunun Bulgaristan'a giriş yapıp sonrasında oturma izni için başvurmasında gerekli olan vize türüdür. Bu vizenin geçerliliği altı aydır ve sahibine 180 güne kadar ikamet izni sağlamaktadır. D tipi vize, geçerli olduğu müddetçe, sahibine Bulgaristan'a çok sayıda giriş yapma hakkını vermektedir. Bir yıl geçerli olan ve 360 güne kadar oturma izni sağlayan D tipi vizesinin verilebileceği yabancılar:

1. Bilim araştırmaları gerçekleştiren yabancılar;
2. En fazla 1 yıl süren programlar çerçevesinde Bulgaristan'da eğitim gören öğrenciler;
3. Master öğrencileri veya stajyerler;
4. Turizm hizmetleri sözleşmesi kapsamında Türk işveren tarafından Bulgaristan'a kontrol ve koordinasyon görevleri ile görevlendirilen yabancılar;

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

5. Bulgaristan Yatırım Ajansı'na sertifika başvurusunda bulunmuş veya sertifika almış bir Türk yatırımcısı tarafından Bulgaristan'daki yatırım sürecini kontrol etmek amacıyla görevlendirilen yabancılar.

Tüm vize başvuruları ilgili Bulgar diplomatik misyonuna veya konsoloslughuna yapılmalıdır.

Oturma İzinleri

Bulgaristan'da dört tür oturma izni bulunmaktadır:

- Kısa vadeli – kısa süreli vize ülkeye giriş tarihinden sonraki 6 aylık süre zarfı içinde 3 aya kadar oturma izni sağlamaktadır;
- Orta vadeli – 1 yıllık oturma izni ile sağlanır;
- Uzun vadeli – 5 yıllık oturma izni ile sağlanır;
- Daimi – süresiz oturma izni ile sağlanır.

Kısa süreli ikamet için kısa süreli vize (C tipi) alınması yeterlidir. Bir yabancı için orta vadeli, uzun vadeli ve daimi oturma izni başvurusunda bulunabilmesi için öncelikle uzun süreli bir vize temin etmesi (D tipi) gerekmektedir.

Orta vadeli oturma izinleri verilmesinde en sık rastlanılan durumlar:

- Bir Bulgar vatandaşının aile mensubu olan yabancılar;
- Bulgaristan'da daimi veya orta vadeli oturma izni almış bir yabancı için aile mensubu olan yabancılar;
- Bulgaristan'da tedavi gören yabancılar;
- Ülkelerinde emekli olmuş yabancılar;
- Çalışma izni alındıktan sonra Bulgaristan'da istihdam edilen veya serbest meslek icra eden yabancılar;
- Bulgaristan'da oturma süresi boyunca en az 10 kişiye istihdam sağlayarak ticari faaliyette bulunan yabancılar;
- Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası'na bir Türk şirket temsilcisi olarak kaydını yaptırmış olan yabancılar;
- Bulgaristan'da en az 600 000 leva (yaklaşık 307 000 euro) değerinde gayrimenkul alan yabancılar;
- Bir Bulgar şirketi sermayesine en az 600 000 leva (yaklaşık 307 000 euro) yatıran ve şirket adına aynı değerde Bulgaristan'dan gayrimenkul alan yabancılar. Yabancıların Bulgar şirketinde en az % 50 pay sahibi olmaları gerekmektedir;
- Bir Bulgar şirketinin sermayesine en az 250 000 leva (yaklaşık 128 000 euro) yatıran ve şirket adına ülkenin ekonomik olarak gelişmemiş bölgelerinde aynı değerde maddi ve gayri maddi aktifler alan yabancılar. Yabancıların Bulgar şirketinde en az % 50 pay sahibi olmaları ve oturma süresi boyunca en az 5 kişiyi istihdam etmeleri gerekmektedir. Bulgaristan'ın ekonomik olarak gelişmemiş bölgeleri Yatırımları Teşvik Kanunu çerçevesinde belirlenmektedir.

Uzun vadeli oturma izinleri verilmesinde aranan genel koşullar:

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- Yabancınnın Bulgaristan'da yasal bir şekilde ve kesintisiz en az 5 yıl ikamet etmesi gerekmektedir;
- 5 yıllık süre içinde yabancınnın Bulgaristan dışında art arda 6 ay ve toplamda 10 ay kalmadığı müddetçe süre kesintiye uğramaz ve Bulgaristan'da ikamet süresi gibi hesaplanmaktadır;
- Yabancınnın Bulgaristan'da öğrenci veya stajyer olarak yasal bir şekilde ikamet ettiği sürenin yukarıda bahsedilen beş yılın hesaplanmasında sadece yarısı geçerli olarak kabul edilmektedir;
- Uluslararası koruma haklarından faydalanan yabancılar uzun vadeli oturma izni alabilmektedir.

Daimi oturma izinleri verilmesinde en sık rastlanılan durumlar:

- Bulgar asıllı yabancılar;
- Yabancınnın Bulgaristan'da yasal bir şekilde ve kesintisiz en az 5 yıl ikamet ettiği ve bu süre zarfında ülke dışında en fazla 30 ay kaldığı durumlarda;
- Bulgaristan Yatırım Ajansı'ndan sertifika almış ve yatırım faaliyetlerini icra eden yabancılar;
- Bir Bulgar şirketinin sermayesine en az 500 000 leva (yaklaşık 256 000 euro) yatırım yapan ve şirket adına aynı değerde maddi ve gayri maddi aktifler alan yabancılar. Yabancıların Bulgar şirketinde en az % 50 pay sahibi olmaları ve oturma süresi boyunca en az 10 kişiyi istihdam etmeleri gerekmektedir;
- Bulgaristan'da en az 600 000 leva (yaklaşık 307 000 euro) değerinde gayrimenkul alan ve bu yatırımı en az 5 yıl sürdüren yabancılar;
- Bir Bulgar şirketi sermayesine en az 600 000 leva (yaklaşık 307 000 euro) yatıran ve şirket adına aynı değerde Bulgaristan'dan gayrimenkul alıp bu yatırımı en az 5 yıl sürdüren yabancılar. Yabancıların Bulgar şirketinde en az % 50 pay sahibi olmaları gerekmektedir;
- Bir Bulgar şirketinin sermayesine en az 250 000 leva (yaklaşık 128 000 euro) yatıran ve şirket adına ülkenin ekonomik olarak gelişmemiş bölgelerinde aynı değerde maddi ve gayri maddi aktifler alıp bu yatırımı en az 5 yıl sürdüren yabancılar. Yabancıların Bulgar şirketinde en az % 50 pay sahibi olmaları ve oturma süresi boyunca en az 5 kişiyi istihdam etmeleri gerekmektedir. Bulgaristan'ın ekonomik olarak gelişmemiş bölgeler Yatırımları Teşvik Kanunu çerçevesinde belirlenmektedir;
- Aşağıdaki varlıklara en az 1 000 000 leva (yaklaşık 511 000 euro) yatırım veya ek yatırım yapan yabancılar:
 - o Borsada işlem gören Bulgar şirket hisseleri;
 - o Kamuya ait senetler, hazine bonoları veya diğer mali enstrümanlar (en az altı ay vadesi olan);
 - o Kamunun en az % 50'sine sahip olduğu bir şirkete ait mal varlığı (Özelleştirme ve Özelleştirme Sonrası Kontrol Kanunu çerçevesinde);
 - o Kamuya ait şirket hisseleri (Özelleştirme ve Özelleştirme Sonrası Kontrol Kanunu çerçevesinde);
 - o Bulgar fikri mülkiyet hakları (telif hakları, patentler, tasarımlar, markalar, vs.);
 - o Bulgaristan'da imtiyaz hakları.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- 1 000 000 levayı (yaklaşık 511 000 euro), yönetilmesi için lisans almış bir Bulgar kredi kurumuna yatıran yabancılar (en az 5 yıl vade ile);
- Borsada işlem görmeyen bir Bulgar şirketi sermayesine en az 6 000 000 leva (yaklaşık 3 068 000 euro) yatırım yapan yabancılar.

Oturma izni başvurularında aranan genel belgeler:

- Başvuru sahibine ait geçerli bir pasaport (en az daha 6 ay geçerli olması gerekmektedir);
- Başvuru ücretinin ödendiğine dair belgeler;
- Başvuru sahibinin Bulgaristan'da kalacağı süre boyunca ikamet edeceği bir yeri temin ettiğine dair belgeler (kira kontratı vs.);
- Standart başvuru formu;
- Başvuru sahibinin Bulgaristan'da kalacağı süre boyunca giderlerini karşılayabilecek mali kaynaklara sahip olduğunu gösteren belgeler.

Oturum izni başvurusu uzun süreli vize süresinin dolmasına en az 14 gün kalmışken “Yabancı Uyruklular İdari Kontrol Ofisi”ne (FNACO) yapılmalıdır. Oturum izni mevzuatın getirdiği şartlara göre yenilenebilmektedir. Başvuru sahibi Bulgaristan topraklarında veya AB üyesi ülkelerden birinde bir önceki takvim yılı içinde ikamet etmemişse yenileme talebi reddedilebilmektedir.

Çalışma İzinleri

Başvuru mercii:

Bulgaristan İstihdam Ajansı

Dondukov Bulvarı, No: 3, Sofya 1000

Tel: +359 2 980 87 19

Faks: +359 2 986 78 02

E-posta: az@az.government.bg

Web: <https://www.az.government.bg/>

Aksi bir durum Bulgar mevzuatında belirtilmediği sürece, Türk vatandaşları Bulgaristan'da ancak çalışma izni aldıktan sonra çalışabilmektedir. Türk vatandaşına çalışma izni verilmesi için yerel işverenin, 100 levası tutarında bir ücretin ödenmesi suretiyle, bulunduğu yerin **Çalışma Bürosuna** başvuru yapması gerekmektedir. Yerel işveren, bir Türk vatandaşı için ilk defa çalışma izni başvurusunda bulunduğu zaman Türk vatandaşının Bulgaristan Cumhuriyeti dışında bulunması gerekmektedir. Bulgaristan'da yasadışı ikamet eden Türk vatandaşlarının istihdam edilmesi yasaktır.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Çalışma İzni Prosedürleri

Yetkili Kurum	Çalışma Bürosu Müdürlüğü
Prosedür	<ol style="list-style-type: none">1. İşveren, yabancı'nın çalışma izni alması için gerekli evrakları Çalışma Bürosu Müdürlüğü'ne ibraz eder;2. İdare, işverenden çalışma izni verme koşullarının karıştığına dair ek evraklar talep edebilir;3. Çalışma Bürosu Müdürlüğü, çalışma izni talebine ilişkin değerlendirmesini ve evrakları İstihdam Ajansı İcra Müdürü'ne gönderir;4. Çalışma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda nihai karar İstihdam Ajansı İcra Müdürü tarafından verilir.
Gerekli Evraklar	<ul style="list-style-type: none">• Başvuru formu;• Çalışma izni talebinin gerekçesi;• Yabancıya ait 3 adet fotoğraf;• İşverenin noter tasdikli kayıt belgesi veya Özel Tanımlama Kodu belgesi kopyası;• Yetkili mercilerce onaylanmış diploma veya yetki, yeterlilik ve tecrübe seviyesini kanıtlayan evraklar;• İşverenin istihdam ettiği yabancılara ilişkin beyanname;• İşverenin son 12 ayda istihdam ettiği çalışanlara ilişkin beyanname;• İş sözleşmesi;• Mevzuata göre göreve ilişkin ibraz edilmesi gereken başka belgeler;• Yabancı'nın en az 7 ay geçerlilik süresi olan pasaport kopyası;• Yabancı şirketlerin üst düzey yönetici ve uzman kadroları için – yabancı'nın son 12 ayda yabancı şirket yapısı içerisinde bulunduğu görevleri gösterir yetkili mercilerce onaylanmış resmi belge.
Süreler	<ul style="list-style-type: none">• Çalışma Bürosu Müdürlüğü, gerekli evrakların ibraz edilmesinden sonra çalışma izni başvurusunu 3 gün içinde İstihdam Ajansı'na gönderir;• İstihdam Ajansı İcra Müdürü, 1 aylık bir süre çerçevesinde çalışma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda nihai kararını açıklar.

Türk vatandaşlarının Bulgaristan işgücü piyasasına erişiminin sağlandığı durumlar:

- Türk vatandaşı yerel bir işveren tarafından istihdam edildiğinde;
- Türk vatandaşı Bulgaristan'a görevlendirildiğinde veya hizmet sunması için Bulgaristan'a gönderildiğinde;
- Türk vatandaşı aynı kişiye ait şirketler arasında personel transferi neticesinde Bulgaristan'a gönderildiğinde;
- Türk vatandaşı serbest meslek icra ettiğinde.

Türk vatandaşlarının Bulgaristan'da Standart Çalışma ve Oturma İzni Alması

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Bulgaristan'da Standart Çalışma ve Oturum İzni aracılığı ile Türk vatandaşlarının istihdam edilebilmesi için uyulması gereken şartlar:

- İşverenin, işgücü piyasası durumu hakkında araştırma yapmış olması;
- İşverenin istihdam edeceği Türk vatandaşları sayısı son 12 ay içinde istihdam edilen Bulgar ve diğer AB vatandaşları sayısının % 20'sini geçmemesi (KOBİ'ler için % 35'ini geçmemesi);
- Türk vatandaşlarına önerilen iş koşulları ve ücretin aynı görev için Bulgar vatandaşlarına sağlanan iş koşulları ve ücretten daha düşük olmaması;
- Türk vatandaşının işe ilişkin spesifik bilgi, yeterlilik ve iş tecrübesine sahip olması.

Bulgaristan'da çalışma iznine sahip olan Türk vatandaşlarının çalışma hakları, sadece çalışma izninde belirtilen işveren, çalışma yeri, görev ve süre için geçerlidir.

Bulgaristan Çalışma Kanunu, **250 kişiden az personele** sahip işletmeleri KOBİ olarak değerlendirmektedir. Standart Çalışma ve Oturum İzni süresi **1 yıla kadar** olabilmektedir.

Bulgaristan'da Standart Çalışma ve Oturum İzni alınmasında gereken genel belgeler:

1. İşveren tarafından düzenlenen Türk vatandaşının istihdamını gerektiren açıklama beyannamesi;
2. Türk vatandaşının işe ilişkin gerekli yeterlilik seviyesine sahip olması – Bulgaristan'da icra edeceği göreve ilişkin bir eğitim belgesine sahip olması (yeterlilik, vasıf, kapasite, uzmanlık belgeleri vs.) - **APOSTILLE**;
3. Türk vatandaşının işe ilişkin gerekli iş tecrübesine sahip olması – SGK'dan Hizmet Döküm Belgesine veya resmi bir kurumdan iş tecrübesini/deneyimini kanıtlayan bir belgeye sahip olması (işveren adını, çalıştığı süreyi ve icra edilen görevi gösterir şekilde) - **APOSTILLE**;
4. İşverenin istihdam ettiği yabancıları gösterir beyanname;
5. İşverenin istihdam ettiği Bulgar veya AB vatandaşlarını gösterir beyanname;
6. Türk vatandaşlarına önerilen iş koşulları ve ücretin aynı görev için Bulgar vatandaşlarına sağlanan iş koşulları ve ücretten daha düşük olmadığına dair işveren tarafından düzenlenmiş olan beyanname;
7. Türk vatandaşının iş sözleşmesi;
8. Türk vatandaşına ait pasaport kopyası;

Standart Çalışma ve Oturum İzni başvuru süreci:

1. İşveren, bulunduğu yerdeki yerel Çalışma Bürosuna Standart Çalışma ve Oturum İzni başvurusu yapar. İzin başvurusu **20 gün** içinde neticelenir;
2. Standart Çalışma ve Oturum İzni için gereken şartların yerine getirildiği takdirde, İstihdam Ajansı İcra Müdürü başvuru sahibi işverene **Standart Çalışma ve Oturum İzni** verir;
3. Türk vatandaşı aldığı Standart Çalışma ve Oturum İzni aracılığı ile Türkiye'deki Bulgaristan Konsolosluğu nezdinde VİZE başvurusunda bulunur. VİZESİ çıktıktan sonra Türk vatandaşı Standart Çalışma ve Oturum Kartı başvurusunda bulunmak üzere Bulgaristan'a gelir.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

4. Türk vatandaşı, İstihdam Ajansından almış olduğu Standart Çalışma ve Oturum İzni aracılığı ile işverenin bulunduğu bölgedeki yerel Emniyet Müdürlüğü Göç Dairesine önünde Standart Çalışma ve Oturum Kartı başvurusu yapar.
5. Türk vatandaşı, **Standart Çalışma ve Oturum Kartını** aldığı günden itibaren Bulgaristan'da yasal olarak çalışabilir.
6. İşveren, İş ve Çalışma Koşullarını Denetleme Kurumuna Türk vatandaşının işe başladığına dair bildiri gönderir (işe başlanan günden itibaren 7 günlük süre zarfı içinde).

Standart Çalışma ve Oturum İzni başvurusu süreci esnasında Türk vatandaşının İstihdam Ajansı İcra Müdürü tarafından çalışma ve oturma izni verilmesine kadar Bulgaristan'da bulunma hakkı **yoktur**.

Bulgaristan Cumhuriyeti'nde çalışma iznine sahip olan Türk vatandaşlarının çalışma hakları, sadece çalışma izninde belirtilen işveren, çalışma yeri, görev ve süre için geçerlidir.

Türk işveren tarafından Bulgaristan'a belirli görevleri yerine getirmek için görevlendirilen Türk vatandaşı, hizmeti alan yerel işverenin İstihdam Ajansı'na kaydını yaptırması kaydıyla 12 aylık dönem içinde **3 ay çalışma iznine ihtiyacı olmadan** aşağıda sayılan görevleri yerine getirebilmektedir:

1. Yurtdışından getirilen makine ve ekipmanların montajı ve garanti kapsamındaki tamiri;
2. Yurtdışından getirilen makine, ekipman veya diğer varlıkların kullanımı ve bakımı konusunda eğitim verilmesi;
3. İhracat sözleşmesi veya lisans sözleşmesi kapsamında eğitim alınması.

Türk tur operatörü ve Bulgar tur operatörü veya otel işletmecisi arasında imzalanan turizm hizmetleri sözleşmesi kapsamında, Türk işveren tarafından Bulgaristan'a kontrol ve koordinasyon görevleri ile görevlendirilen Türk vatandaşı, hizmeti alan yerel işverenin İstihdam Ajansı'na kaydını yaptırması kaydıyla 12 aylık dönem içinde **6 ay çalışma iznine ihtiyacı olmadan** belirli görevleri yerine getirebilmektedir.

Bulgaristan'a bu şekilde çalışmaya gelen Türk vatandaşlarının İstihdam Ajansına kayıt işlemleri ülkeye girmeden ve çalışmaya başlamadan önce tamamlanmış olması ve İstihdam Ajansı İcra Müdürü tarafından onaylanmış olması gerekmektedir.

AB Mavi Kartı Çalışma ve Oturma İzni

Bulgaristan'da bir Türk vatandaşının istihdam edilmesi için şirkette en az 5 Bulgar veya AB vatandaşının çalışması gerekmektedir (KOBİ'lerde istihdam edilecek yabancıların sayısı istihdam edilen Bulgar ve diğer AB vatandaşları sayısının **% 35'ini** geçmemesi gerekmektedir). Buna rağmen yüksek nitelikli bir Türk vatandaşı istihdamında bu kural geçerli değildir. Yüksek nitelikli yabancılara, bu imkândan faydalanmaları için **AB Mavi Kartı Çalışma ve Oturma izni** verilmektedir. AB Mavi Kartı süresi **4 yıla kadar** olabilmektedir (iş sözleşmesine göre belirlenmektedir).

AB Mavi Kartı alınması için yabancıların uyması gereken şartlar:

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

1. Türk vatandaşının işe ilişkin gerekli yeterlilik seviyesine sahip olması – üniversite veya başka bir yüksek eğitim kurumunda en az üç yıl süren eğitim sonucunda diploma veya eğitimini kanıtlayan başka bir belge almış olması - **APOSTILLE**;
2. Türk vatandaşının işe ilişkin gerekli iş tecrübesine sahip olması – iş tecrübesini kanıtlayan bir belgeye sahip olması - **APOSTILLE**;
3. Türk vatandaşının istihdam edileceği görevde alacağı brüt ücretin son 12 aydaki **Bulgaristan ortalama ücretinin** en az 1,5 katı olması. Bulgaristan ortalama ücreti hakkında ayrıntılı bilgiye Ulusal İstatistik Enstitüsü [verilerini](#) kullanarak ulaşmanız mümkündür.

Bulgaristan’da AB Mavi Kartı Çalışma ve Oturum İzni alınmasında gereken genel belgeler:

1. İşveren tarafından düzenlenen Türk vatandaşının istihdamını gerektiren açıklama beyannamesi;
2. Türk vatandaşının işe ilişkin gerekli yeterlilik seviyesine sahip olması – Bulgaristan’da icra edeceği göreve ilişkin bir eğitim belgesine sahip olması (yeterlilik, vasıf, kapasite, uzmanlık belgeleri vs.) - **APOSTILLE**;
3. Türk vatandaşının işe ilişkin gerekli iş tecrübesine sahip olması – SGK’dan Hizmet Döküm Belgesine veya resmi bir kurumdan iş tecrübesini/deneyimini kanıtlayan bir belgeye sahip olması (işveren adını, çalıştığı süreyi ve icra edilen görevi gösterir şekilde) - **APOSTILLE**;
4. Türk vatandaşlarına önerilen iş koşulları ve ücretin aynı görev için Bulgar vatandaşlarına sağlanan iş koşulları ve ücretten daha düşük olmadığına dair işveren tarafından düzenlenmiş olan beyanname;
5. Türk vatandaşının iş sözleşmesi;
6. Türk vatandaşına ait pasaport kopyası;

AB Mavi Kartı Çalışma ve Oturum İzni başvuru süreci:

1. İşveren, Başkent Sofya’da bulunan [İstihdam Ajansına](#) AB Mavi Kartı çalışma ve oturma izni başvurusu yapar. Başvurular posta aracılığı ile de yapılabilir. İzin başvurusu 15 gün içinde neticelenir;
2. AB Mavi Kartı için gereken şartların yerine getirildiği takdirde, İstihdam Ajansı İcra Müdürü başvuru sahibi işverene **AB Mavi Kartı Çalışma ve Oturum İzni** verir;
3. Türk vatandaşı aldığı AB Mavi Kart Çalışma ve Oturum İzni aracılığı ile Türkiye’deki Bulgaristan Konsolosluğu nezdinde VİZE başvurusunda bulunur. VİZESİ çıktıktan sonra Türk vatandaşı AB Mavi Kart Çalışma ve Oturum Kartı başvurusunda bulunmak üzere Bulgaristan’a gelir.
4. Türk vatandaşı, İstihdam Ajansından almış olduğu AB Mavi Kartı çalışma ve oturma izni aracılığı ile işverenin bulunduğu bölgedeki yerel Emniyet Müdürlüğü Göç Dairesine önünde AB Mavi Kartı başvurusu yapar.
5. Türk vatandaşı, **AB Mavi Kartını** aldığı günden itibaren Bulgaristan’da yasal olarak çalışabilir;
6. İşveren, İş ve Çalışma Koşullarını Denetleme Kurumuna Türk vatandaşının işe başladığına dair bildiri gönderir (işe başlanan günden itibaren 7 günlük süre zarfı içinde).

AB Mavi Kartı başvurusu süreci esnasında Türk vatandaşının İstihdam Ajansı İcra Müdürü tarafından çalışma ve oturma izni verilmesine kadar Bulgaristan’da bulunma hakkı **vardır**.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Mavi kart sahibinin aile mensupları da mavi kartın geçerli olduğu süre içinde çalışma hakkına sahiptir.

Bir Türk Şirketin Bulgaristan'da faaliyet Gösteren Bir Bulgar Şirketine Hizmet Vermek Üzere Çalışan Görevlendirmesi

Bulgaristan'da bir Türk vatandaşının istihdam edilmesi için şirkette en az 5 Bulgar veya AB vatandaşının çalışması gerekmektedir. Buna rağmen Türkiye'deki bir şirketten Bulgaristan'daki bir şirkete hizmet vermek amacıyla görevlendirilen Türk vatandaşları için bu kural geçerli değildir. Bulgaristan'da bu şekilde çalışmaya gelen Türk vatandaşlarına 12 aylık çalışma izni verilmektedir. Bu çalışma izni en fazla 12 ay daha uzatılabilmektedir (toplam 24 ay). Türk vatandaşı için çalışma izni başvurusu, Bulgaristan'da hizmeti alacak şirket tarafından Bulgaristan İstihdam Ajansı'na yapılmaktadır.

Bulgaristan'da bir şirkete belirli hizmetler vermek amacıyla görevlendirilen Türk vatandaşına çalışma izni verilmesi için uyulması gereken şartlar:

1. Türk vatandaşının işe ilişkin gerekli yeterlilik seviyesine sahip olması – Bulgaristan'da icra edeceği göreve ilişkin bir eğitim belgesine sahip olması (yeterlilik, vasıf, kapasite, uzmanlık belgeleri vs.) - **Apostil**;
2. Türk vatandaşının işe ilişkin gerekli iş tecrübesine sahip olması – SGK'dan Hizmet Döküm Belgesine veya resmi bir kurumdan iş tecrübesini/deneyimini kanıtlayan bir belgeye sahip olması (işveren adını, çalıştığı süreyi ve icra edilen görevi gösterir şekilde) – **Apostil**.

Bulgaristan'daki bir şirkete belirli hizmetler vermek amacıyla görevlendirilen Türk vatandaşlarının aile mensupları da yukarıdaki ayrıcalıktan faydalanabilmektedir.

Bir Türk Şirketin Bulgaristan'daki İştirak Şirketine Türkiye'den Çalışan Transfer Etmesi

Bulgaristan'da bir Türk vatandaşının istihdam edilebilmesi için şirkette en az 5 Bulgar veya AB vatandaşının çalışması gerekmektedir (KOBİ'lerde istihdam edilecek yabancıların sayısı istihdam edilen Bulgar ve diğer AB vatandaşları sayısının % 35'ini geçmemesi gerekmektedir). Buna rağmen aralarında organik bağ bulunan şirketler (şubeler, iştirak şirketler, grup şirketleri vs.) arasında personel transferinde bu kural geçerli değildir. Aralarında organik bağ bulunan şirketler arasında personel transferinden sadece yönetici, uzman ve stajyer kadroları istifade edebilmektedir. Bu şekilde çalışmaya gelen yönetici ve uzman kadrolara **3 yıla kadar** çalışma ve oturma izni verilirken, stajyer kadrolara **1 yıla kadar** çalışma ve oturma izni verilmektedir (iş sözleşmesine göre belirlenmektedir).

Bulgaristan'da Kurumsal Transfer Çalışma ve Oturma İzni alınmasında gereken genel belgeler:

1. İşveren tarafından düzenlenen Türk vatandaşının istihdamını gerektiren açıklama beyanname;
2. İşverenin istihdam ettiği diğer yabancıları gösterir beyanname;
3. Türk vatandaşlarına önerilen iş koşulları ve ücretin aynı görev için Bulgar vatandaşlarına sağlanan iş koşulları ve ücretten daha düşük olmadığına dair işveren tarafından düzenlenmiş olan beyanname;
4. Türk vatandaşına ait pasaport kopyası;

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

5. Bulgaristan'daki ve Türkiye'deki şirketler arasında organik bağın bulunduğunu kanıtlayan belgeler (ticaret sicil çıktıları vs.) – **APOSTILLE**;
6. Kurumsal transferin süresi hakkında işveren tarafından düzenlenen beyanname;
7. Transfer edilecek yönetici ve uzman kadroların son 12 ay Türkiye'deki şirkette çalışmış olduklarını gösteren belgeler- **APOSTILLE**;
8. Transfer edilecek stajyer kadroların son 6 ay Türkiye'deki şirkette çalışmış olduklarını gösteren belgeler- **APOSTILLE**;
9. Transfer edilecek Türk vatandaşının işe ilişkin gerekli yeterlilik seviyesine sahip olması – Bulgaristan'da icra edeceği göreve ilişkin bir eğitim belgesine sahip olması (yeterlilik, vasıf, kapasite, uzmanlık belgeleri vs.). Bu belge sadece yönetici ve uzman kadroları için gereklidir. - **APOSTILLE**;
10. Transfer edilecek Türk vatandaşının işe ilişkin gerekli iş tecrübesine sahip olması – SGK'dan Hizmet Döküm Belgesine veya resmi bir kurumdan iş tecrübesini/deneyimini kanıtlayan bir belgeye sahip olması (işveren adını, çalıştığı süreyi ve icra edilen görevi gösterir şekilde). Bu belge sadece yönetici ve uzman kadroları için gereklidir. - **APOSTILLE**;
11. Transfer edilecek kişinin kurumsal transfer çerçevesinde Bulgaristan'a gönderildiğine dair belge (Türkiye'deki gönderen şirket tarafından düzenlenir) - **APOSTILLE**;
12. Transfer edilecek kişinin kurumsal transfer süresinin tamamlanması ardından tekrar Türkiye'deki şirkette çalışmaya döneceğine dair belge (Türkiye'deki gönderen şirket tarafından düzenlenir) – **APOSTILLE**;
13. Transfer edilecek stajyer kadrolar için – stajyerlik sözleşmesi kopyası ve stajyerlerin göreceği eğitim programı kopyası;
14. Transfer edilecek stajyer kadrolar için – yüksek eğitim diploması - **APOSTILLE**;

Kurumsal Transfer Çalışma ve Oturma İzni başvuru süreci:

1. İşveren, Başkent Sofya'da bulunan [İstihdam Ajansına](#) Kurumsal Transfer Çalışma ve Oturma İzni başvurusu yapar. Başvurular posta aracılığı ile de yapılabilir. İzin başvurusu **30 gün** içinde neticelenir;
2. Kurumsal Transfer Çalışma ve Oturma İzni için gereken şartların yerine getirildiği takdirde, İstihdam Ajansı İcra Müdürü başvuru sahibi işverene **Kurumsal Transfer Çalışma ve Oturma İzni** verir;
3. Türk vatandaşı aldığı Kurumsal Transfer Çalışma ve Oturma İzni aracılığı ile Türkiye'deki Bulgaristan Konsolosluğu nezdinde VİZE başvurusunda bulunur. VİZESİ çıktıktan sonra Türk vatandaşı Kurumsal Transfer Çalışma ve Oturma Kartı başvurusunda bulunmak üzere Bulgaristan'a gelir;
4. Türk vatandaşı, İstihdam Ajansından almış olduğu Kurumsal Transfer Çalışma ve Oturma İzni aracılığı ile işverenin bulunduğu bölgedeki yerel Emniyet Müdürlüğü Göç Dairesine önünde Kurumsal Transfer Çalışma ve Oturma Kartı başvurusu yapar.
5. Türk vatandaşı, **Kurumsal Transfer Çalışma ve Oturma Kartını** aldığı günden itibaren Bulgaristan'da yasal olarak çalışabilir;
6. İşveren, İş ve Çalışma Koşullarını Denetleme Kurumuna Türk vatandaşının işe başladığına dair bildiri gönderir (işe başlanan günden itibaren 7 günlük süre zarfı içinde).

Kurumsal Transfer Çalışma ve Oturma İzni başvurusu süreci esnasında Türk vatandaşının İstihdam Ajansı İcra Müdürü tarafından çalışma ve oturma izni verilmesine kadar Bulgaristan'da bulunma hakkı **yoktur**.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Not:

Bulgaristan’da aralarında organik bağ bulunan şirketler arası personel transferi yoluyla çalışma ve oturma izni alan Türk vatandaşlarının aile fertleri de yukarıdaki ayrıcalıktan faydalanabilmektedir. Bu şekilde çalışma izni alan Türk vatandaşları, çalışma izinleri bittikten sonra, Bulgaristan dışında **6 ay** geçirip tekrar aynı prosedüre başvurabilmektedir. Bulgaristan’daki şirketin sadece Türk vatandaşlarına çalışma izni almak için faaliyet gösterdiği tespit edilmesi durumunda yetkili Bulgar kurumlar verilen çalışma izinlerini iptal etmektedir ve bu uygulamayı sonlandırmaktadır.

Bulgaristan’da Türk Vatandaşlarının Mevsimsel Çalışma ve Oturma İzni Almaları

Bulgaristan’da bir Türk vatandaşının istihdam edilebilmesi için şirkette en az 5 Bulgar veya AB vatandaşının çalışması gerekmektedir (KOBİ’lerde istihdam edilecek yabancıların sayısı istihdam edilen Bulgar ve diğer AB vatandaşları sayısının **% 35’ini** geçmemesi gerekmektedir). Buna rağmen ülkeye mevsimsel olarak çalışmaya gelen Türk vatandaşları için bu kural geçerli değildir. Mevsimsel çalışma izinlerinin **asgari süreleri 90 gün** olurken, **azami süreleri ise 9 ay** olmaktadır (bir takvim yılı içinde). Türk vatandaşı için çalışma izni başvurusu, Bulgaristan’daki işveren tarafından Bulgaristan İstihdam Ajansına yapılmaktadır.

Mevsimsel Çalışma İzinleri Hangi Sektörler için Geçerlidir?

1. Tarım, ormancılık ve balıkçılık;
2. Otelcilik ve lokantacılık.

Bulgaristan’da mevsimsel çalışma izni alınmasında gereken genel belgeler:

1. İşveren tarafından düzenlenen Türk vatandaşının istihdamını gerektiren açıklama beyannamesi;
2. Türk vatandaşının işe ilişkin gerekli yeterlilik seviyesine sahip olması – Bulgaristan’da icra edeceği göreve ilişkin bir eğitim belgesine sahip olması (yeterlilik, vasıf, kapasite, uzmanlık belgeleri vs.) - **APOSTILLE**;
3. Türk vatandaşının işe ilişkin gerekli iş tecrübesine sahip olması – SGK’dan Hizmet Döküm Belgesine veya resmi bir kurumdan iş tecrübesini/deneyimini kanıtlayan bir belgeye sahip olması (işveren adını, çalıştığı süreyi ve icra edilen görevi gösterir şekilde) - **APOSTILLE**;
4. İşveren tarafından düzenlenen olan Türk vatandaşına önerilen iş koşulları ve ücretin aynı görev için Bulgar vatandaşlarına sağlanan iş koşulları ve ücretten daha düşük olmadığına dair beyanname;
5. İş sözleşmesi;
6. Türk vatandaşına ait pasaport kopyası;
7. Türk vatandaşının çalışma süresi boyunca kalacağı yerin temin edildiğini kanıtlayan belgeler (kira sözleşmesi vs.) – işveren kira masraflarını karşılamak zorunda değildir.

Hızlandırılmış Prosedür

Bulgaristan’da son 5 yıl içinde mevsimsel işte çalışmış olan Türk vatandaşlarına hızlandırılmış prosedür aracılığı ile mevsimsel çalışma izni alınmasında gereken belgeler:

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

1. İşveren tarafından düzenlenen Türk vatandaşının istihdamını gerektiren açıklama beyannamesi;
2. İşveren tarafından düzenlenen olan Türk vatandaşına önerilen iş koşulları ve ücretin aynı görev için Bulgar vatandaşlarına sağlanan iş koşulları ve ücretten daha düşük olmadığına dair beyanname;
3. İş sözleşmesi;
4. Türk vatandaşına ait pasaport kopyası;
5. Türk vatandaşının çalışma süresi boyunca kalacağı yerin temin edildiğini kanıtlayan belgeler (kira sözleşmesi vs.) – işveren kira masraflarını karşılamak zorunda değildir.

Mevsimsel Çalışma ve Oturum İzni başvuru süreci:

1. İşveren, Başkent Sofya’da bulunan [İstihdam Ajansına](#) Mevsimsel Çalışma ve Oturum İzni başvurusu yapar. Başvurular posta aracılığı ile de yapılabilir. İzin başvurusu **10 gün** içinde neticelenir;
2. Mevsimsel Çalışma ve Oturum İzni için gereken şartların yerine getirildiği takdirde, İstihdam Ajansı İcra Müdürü başvuru sahibi işverene Mevsimsel Çalışma ve Oturum İzni verir;
3. Türk vatandaşı aldığı Mevsimsel Çalışma ve Oturum İzni aracılığı ile Türkiye’deki Bulgaristan Konsolosluğu nezdinde VİZE başvurusunda bulunur. VİZESİ çıktıktan sonra Türk vatandaşı Mevsimsel Çalışma ve Oturum Kartı başvurusunda bulunmak üzere Bulgaristan’a gelir;
4. Türk vatandaşı, İstihdam Ajansından almış olduğu Mevsimsel Çalışma ve Oturum İzni aracılığı ile işverenin bulunduğu bölgedeki yerel Emniyet Müdürlüğü Göç Dairesine önünde Mevsimsel Çalışma ve Oturum Kartı başvurusu yapar.
5. Türk vatandaşı, Mevsimsel Çalışma ve Oturum Kartını aldığı günden itibaren Bulgaristan’da yasal olarak çalışabilir;
6. İşveren, İş ve Çalışma Koşullarını Denetleme Kurumuna Türk vatandaşının işe başladığına dair bildiri gönderir (işe başlanan günden itibaren 7 günlük süre zarfı içinde).

Mevsimsel Çalışma ve Oturum İzni başvurusu süreci esnasında Türk vatandaşının İstihdam Ajansı İcra Müdürü tarafından çalışma ve oturma izni verilmesine kadar Bulgaristan’da bulunma hakkı **yoktur**.

Not:

Geçerli bir vizesi olan ve Bulgaristan’da en fazla 90 güne kadar mevsimsel bir işte çalışacak Türk vatandaşlarının çalışma iznine ihtiyacı yoktur. Yerel işverenin İstihdam Ajansına kaydını yaptırmaması durumunda, Türk vatandaşı **3 ay çalışma iznine ihtiyacı olmadan** mevsimsel bir işte çalışabilmektedir.

- *Türk vatandaşlarının Bulgaristan’da oturma izni başvurusunda bulunabilmesi için ülkeye D Tipi VİZE aracılığı ile giriş yapmış olması gerekmektedir.*

Yabancıların İstihdam Edilmesi İçin Çalışma İzninin Gerekli Olmadığı Durumlar

- Ticari Denizcilik Kanunu’nun 88. maddesinde yer alan yabancılar;

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- Bulgaristan’da uzun vadeli veya daimi oturma iznine sahip olan yabancılar ve onların aile mensupları;
- Sığınma ve Mülteciler Kanunu çerçevesinde, Bulgaristan’da sığınma ve uluslararası koruma hakkına sahip yabancılar;
- Bulgaristan’ın taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmelerle çalışma izninden muaf tutulan yabancılar;
- Bulgar vatandaşlarının aile mensubu olan yabancılar;
- Uluslararası anlaşmalara göre serbest dolaşım hakkı olan AB, Avrupa Ekonomik Alanı üye ülkesi veya İsviçre Konfederasyonu vatandaşlarının aile mensupları olan yabancılar;
- Bulgaristan Cumhuriyeti’nde akredite edilmiş diplomatik, konsolosluk veya ticari temsilcilik görevlerini icra eden yabancılar ve uluslararası kuruluşların Bulgaristan temsilcileri;
- Bulgaristan Cumhuriyeti tarafından resmen akredite edilmiş yabancı basın mensupları;
- Sığınma ve Mülteciler Kanununun 29. maddesinin 3. fıkrasındaki haklardan faydalanan yabancılar;
- Bakanlar Kuruluna bağlı olan Devlet Mülteci Ajansı’nın merkezlerinde çalışmak için sığınma veya uluslararası koruma isteyen yabancılar;
- Bulgaristan’daki Yabancılar Kanununun 44a. Maddesinin 4. Fıkrasındaki haklardan faydalanan yabancılar.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Sözleşme yapın: Bulgaristan’da senet ve çek kullanımı yaygın değildir. Bankacılık sistemi ise nispeten gelişmiştir. Bir ihtilaf halinde izlenecek prosedürü sözleşmede açıkça belirtin. Unutmayın ki, işlerin iyi olduğu dönemde kimsenin sözleşmeye ihtiyacı olmaz. Ancak, olası ihtilafları düşünerek aradaki ilişkiyi kayda geçirin. Zorunlu olmamakla beraber sözleşmelerin Bulgar noterliklerinde kaydı resmîyetini güçlendirir. İmzaların teyidi açısından yararlıdır. Sözleşme yaparken mümkünse bir Bulgar avukatın hizmetinden faydalanın.
- AB teknik mevzuatına dikkat edin: Bulgaristan’ın da üyesi olduğu AB’nin insan sağlığının, çevrenin ve tüketicinin korunması gibi temel gerekleri koruyup gözetleyen teknik mevzuatının gereklerini yerine getirin ve aranan sertifikaları temin edip Bulgarca örneğini de eşya beraberinde bulundurun. Söz konusu mevzuat Türkiye’de de uygulandığı için yetkili Türk kurumlarından mevzuat hakkında bilgi temin edebilirsiniz.
- AB’nin ve Bulgaristan’ın marka tescil, fikri ve mülkiyet hakları ile ilgili mevzuatına ve prosedürlerine uyunuz. Markanızı Bulgaristan’da kendiniz tescil ettiriniz. Bir başkası aracılığıyla (distribütör vb.) yapıyor iseniz işlemleri takip ediniz ve denetleyiniz.
- Firmalar ile temasta mümkün ise Bulgarca bilen eleman kullanınız.
- Ürününüzü tanıtan Bulgarca katalog hazırlayınız ve potansiyel alıcı firmalara gönderiniz.
- Ürününüzle ilgili şikayetleri takip edip, en kısa zamanda düzeltilmesini sağlayınız. Satış sonrası hizmetin en az satışın kendisi kadar önemli olduğunu unutmayınız. Bulgar pazarının küçük olduğunu, hem memnuniyetin hem de hoşnutsuzlukların çok çabuk yayıldığını aklınızdan çıkarmayınız.
- T.C. Ticaret Bakanlığı’nın www.ticaret.gov.tr adresli web portalindeki 'Ülkeler' sekmesinden Bulgaristan’ı seçerek ulaşacağınız Müşavirliğimiz sayfasında yer alan 'Müşavire/Ataşeye Danışın' bölümüne ithalatçı/distribütör/imalatçı firma taleplerinizi iletebilirsiniz.
- T.C. Ticaret Bakanlığı internet sitesi 'Ülkeler' sekmesinden Bulgaristan’ı seçerek ulaşacağınız Müşavirliğimiz sayfasını ziyaret ediniz.

Müşavirliğimiz web sayfasında Bulgaristan genelinde güncel ihale duyuruları, yatırım haberleri, uyarılar, mevzuat ve yasal prosedürler ile ekonomik ve ticari haberler de yayınlanmaktadır. Birtakım internet kaynakları ile çeşitli basın yayın organları Müşavirliğimizce günlük olarak taranmakta ve tespit edilen güncel ihale ve projelere ilişkin bilgiler belirli bir format çerçevesinde düzenlenerek web sayfamızda yayımlanmaktadır.

Bulgaristan Mevzuatı

- Vergi ve Gümrük Mevzuatı: <http://www.minfin.bg/en/998?p=1>
- TARIC Sistemi (Gümrük oranlarını, kotaları görüntülemektedir):
http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en&Screen=0&redirectionDate=20110323
- Ticaret Hukuku: <http://www.minfin.bg/en/998?p=2>
- Yatırım Teşvik Kanunu: <http://www.investbg.government.bg/en/pages/4-investment-promotion-act-170.html>

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- Çalışma Mevzuatı: <https://www.mlsp.government.bg/index.php?section=CONTENT&I=359&lang=eng>
- İstihdam Mevzuatı (Bulgarca): <http://www.az.government.bg/pages/zakoni/>
- Enerji Mevzuatı: <https://me.government.bg/en/library-c25.html>
- Silah ve Çifte Kullanımı Olan Ürün ve Teknolojilerin Ticaretinin Kontrolüne İlişkin Mevzuat: <http://www.exportcontrol.bg/Modulen.php?id=1325>
- Patent ve Marka Mevzuatı: http://www.bpo.bg/index.php?option=com_content&task=view&id=75&Itemid=122&lang=en
- Çevrenin ve Suların Korunmasına İlişkin Mevzuat: <https://www.moew.government.bg/en/?show=75&lang=en>
- Standardizasyon Mevzuatı ve Standartlar: <http://www.bds-bg.org/en/standard/directive.php>
- Kamu İhaleleri Mevzuatı: http://rop3-app1.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=173,1106253&_dad=portal&_schema=PORTAL
- Rekabetin Korunmasına İlişkin Mevzuat: <http://www.cpc.bg/General/Legislation.aspx>

İhale Takip

Büyük çaplı kamu ihaleleri Müşavirliğimizce günlük olarak takip edilmekte ve özetlenerek T.C. Ticaret Bakanlığı web sayfasında Bulgaristan duyurularının yer aldığı kısımda yayınlanmaktadır: <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/bulgaristan/ticaret-temsilciliklerimiz/duyurular>

Önemli Kurum/Kuruluşların İrtibat Bilgileri

T.C. Ticaret Bakanlığı

www.ticaret.gov.tr

T.C. Sofya Büyükelçiliği

Tel: +359 2 935 55 00 (Santral)

Bulgar-Türk Ticaret ve Sanayi Odası (BULTİŞAD)

Başkan : Edis Emre
Adres : 67A, Simeon Veliki Blvd., Shumen
Tel : +359 54 830 485
Faks : +359 54 830 546
Cep : +359 876 631 071
E-mail : office@bgtrchamber.com
Web : <http://bgtrchamber.com/>

KOBİ Geliştirme Ajansı (Bulgarian Small and Medium Enterprises Promotion Agency)

Ekonomi Bakanlığı'na bağlı ve küçük, orta büyüklükteki işletmeleri destekleyen bir kuruluştur.
2-4, Lege Str.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Sofia 1000
Tel: +(359) 2 940 79 40
E-mail: office@sme.government.bg
Web: www.sme.government.bg

Bulgaristan Yatırımlar Ajansı (Invest Bulgaria Agency)

Ekonomi Bakanlığı'na bağlı, büyük yatırımların teşviki ve devletle ilişkilerine destek veren bir ajanstır.

23, Vrabcha Street, fl.3
Sofia 1000
Tel: +(359) 2 985 55 00
Faks: +(359) 2 980 13 20
E-mail: iba@investbg.government.bg
Web: <http://investbg.government.bg>

Özelleştirme Ajansı (Privatization Agency)

23, Vrabcha Street
1000 Sofia
Tel: +(359) 2 970 16 00
E-mail: press@priv.government.bg
Web: www.priv.government.bg

Gümrükler Ajansı (Customs Agency)

47, Rakovski Street
1202 Sofia
Tel: +(359) 2 9859 45 28
Faks: +(359) 2 9859 40 66
E-mail: pr@customs.bg
Web: www.customs.bg

Ulusal İstatistik Enstitüsü (National Statistical Institute)

2, P. Volov Street
1038 Sofia
Tel: +(359) 2 985 71 11
E-mail: info@nsi.bg
Web: www.nsi.bg

Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası (Bulgarian Chamber of Commerce and Industry-BCCI)

Bulgaristan'daki bölgesel ticaret ve sanayi odalarını ve sektörel odaları şemsiyesi altında toplayan ticaret odaları birliğidir. Başkanı, Türkiye'deki DEİK ile birlikte Türk – Bulgar İş Konseyi'nin eş başkanlığını yürütmektedir.

9, Iskar Str.
1058 Sofia
Tel: +(359) 2 811 74 00
Faks: +(359) 2 987 32 09
E-mail: bcci@bcci.bg
Web: www.bcci.bg

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Bulgaristan İşverenler ve Sanayiciler Konfederasyonu (Confederation of Employers and Industrialists in Bulgaria)

8, Han Asparuh Str., Sofia 1463

Tel: +(359) 2 981 9169

Faks: +(359) 2 988 6776

E-mail: office@ceibg.bg

Web: www.krib.bg

Bulgaristan Sanayi Derneği (Bulgarian Industrial Association – BIA)

16-20, Alabin Street, 1000 Sofia

Tel: +(359) 2 932 09 11

Faks: +(359) 2 987 26 04

E-mail: office@bia-bg.com

Web: www.bia-bg.com

Bulgaristan Sanayi Sermayesi Derneği

15, Trakia Street, 1527 Sofia

Tel: +(359) 2 963 37 52

E-mail: bica@bica-bg.org

Web: <http://bica-bg.org/>

Bulgaristan İnşaat Odası

6, Mihail Tenev Street, 1784 Sofia

Tel: +(359) 2 806 29 12

Faks: +(359) 2 963 24 25

E-mail: office@ksb.bg

Web: www.ksb.bg

Bulgaristan KOBİ Derneği (NASMB)

15A, Tsarigradsko Shose, fl.3, apt.6

1124 Sofia

Tel/Fax: +(359) 2 491 42 12

E-mail: nasmb@abv.bg

Web: <http://nasmb-bg.org/english-version/>

PLOVDIV/FİLİBE Uluslararası fuarı

En büyük fuar organizatörüdür.

37, Tzar Boris III - Obedinitel Blv.

Plovdiv 4003

Tel: +(359) 32 902 494

Fax: +(359) 32 902 517

E-mail: fairinfo@fair.bg

Web: www.fair.bg

Bulgaristan Ekonomi Forumu – BEF

86, Vitosha Blvd., Floor 4

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

1463 Sofia
Tel: +(359) 2 951 52 59
Faks: +(359) 2 953 29 24
E-mail: info@biforum.org
Web: www.biforum.org

Bulgar Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Şirketleri Derneği – AEBTRI

6, Iskarski prolom Str.
Sofia 1680
Tel: +(359) 2 958 14 75, 958 14 76, 958 14 13
Faks: +(359) 2 958 10 91, 958 12 59
E-mail: aebtri@aebtri.com
Web: www.aebtri.com

Meteoroloji ve Teknik Denetim Devlet Ajansı

52A, G. M. Dimitrov Blvd.
1797 Sofia
Tel: +(359) 2 980 63 17
Faks: +(359) 2 986 17 07
E-mail: damtn@damtn.government.bg
Web: www.damtn.government.bg

Patent Ofisi

52-B, Dr. G. M. Dimitrov Blvd.
1040 Sofia
Tel: +(359) 2 9701 321
Faks: +(359) 2 8735 258
E-mail: services@bpo.bg
Web: www.bpo.bg

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası – EBRD

17, Moskovska Street
1000 Sofia
Tel: +(359) 2 932 14 14
Web: <http://www.ebrd.com/bulgaria.html>

Avrupa Yatırım Bankası

9, Moskovska Street
1000 Sofia
Tel: +(359) 2 907 79 00
Faks: +(359) 2 926 42 00
E-mail: sofia@eib.org

Dünya Bankası

36, Dragan Tsankov Street
The World Trade Center

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

1057 Sofia
Tel: +(359) 2 969 72 29
Faks: +(359) 2 971 20 45
E-mail: info@worldbank.bg
Web: www.worldbank.org

Bulgaristan Avrupa Programları Danışmanları Derneği

5, Lachezar Stanchev Str., Sopharma Business Towers,
B Blok, fl. 12, Sofia
Tel/Faks: +359 2 810 00 71
E-Mail: info@bakep.org
Web: www.bakep.org

İhracat Sigorta Ajansı (Bulgarian Export Insurance Agency)

55, Al. Stamboliiski Blvd.,
Sofia 1301
Tel: +(359) 2 923 69 11
Faks: +(359) 2 987 06 65
E-mail: office@baez.bg
Web: <https://baez.bg/en/>

Rekabeti Koruma Kurumu (Commission for Protection of Competition)

18, Vitosha Blvd.
Sofia 1000
Tel: +(359) 2 935 61 13
Faks: +(359) 2 980 73 15
E-mail: cpcadmin@cpc.bg
Web: www.cpc.bg

Standardizasyon Kurumu (Bulgarian Institute for Standardization)

Lachezar Stanchev Str. No: 13, Izgrev
1797 Sofia
Tel: +(359) 2 817 45 23
Faks: +(359) 2 817 45 35
E-mail: info@bds-bg.org
Web: www.bds-bg.org

Oteller

<http://www.trivago.com.tr/?>
<https://www.booking.com>

Hotel Dragalevtzi

1 Karnobatski Prohod Str.,
Dragalevtzi, Sofia, Bulgaria
Reservation: 00359 2 482 4000, 4825 000
Mobile: 00359 879 471 135
Beyhan Hacıoğlu: 00359 895 649 945

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

E-mail: office@spahotel-dragalevtsi.com, reservations@spahotel-dragalevtsi.com,
beyhan2007@yahoo.com

Web: www.spahotel-dragalevtsi.com

Ramada Sofia

131, Maria Luiza Blvd,

Sofia 1202, Bulgaria

Tel: 00359 2 933 88 88

Web: www.ramadasofia.com

Araç Kiralama Şirketleri

<https://toprentacar.bg/en>

<https://rentacar.bg/>

<https://www.sixt.com/car-rental/bulgaria>

Taksi Şirketleri

www.oktaxi.net - 00359 2 973 21 21

www.yellow333.com – 00359 2 911 19

www.greentaxi.bg - 00359 2 810 810

www.91263.bg - 00359 2 91263

Türkiye Cumhuriyeti Bulgaristan Temsilcilikleri:

T.C. Sofya Büyükelçiliği: <http://sofya.be.mfa.gov.tr/>

T.C. Filibe Başkonsolosluğu: <http://filibe.bk.mfa.gov.tr/>

T.C. Burgaz Başkonsolosluğu: <http://burgaz.bk.mfa.gov.tr/>

T.C. Sofya Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği: www.ticaret.gov.tr adresinden Ülkeler sekmesinden Bulgaristan seçilerek ulaşılabilir.

Türkiye Cumhuriyeti Sofya Büyükelçiliği

Ticaret Müşavirliği

Bulgaria Bulvarı № 98, Giriş D, Kat 6, Sofya 1680

Telefon: 00359 2 958 12 02

Fax: 00359 2 958 14 25

Web: www.ticaret.gov.tr

İletişim: İlave etmek istediğiniz konular ve öneriler için bize e-mail adresimiz üzerinden ulaşabilirsiniz: sofya@ticaret.gov.tr